

Igale meie kollektiivis esitab ÜTÜ III konverents palju huvitavat ja vajalikku!

Kõigi maade proletaarlastel, ühinegel!

Tallinna

Polütehnik

TALLINNA POLYTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIORGANISATSIONI, DIREKTSIOONI, ELKNU KOMITEE JA TEENISTUJATE NING ÜLIÕPILASTE AMETIÜHINGUKOMITEEDE HAALEKANDJA

Nr. 8 (24) Laupäeval, 8. aprillil 1950. a. II aastakäik

HEAD KORDAMINEKUT KONVERENTSILE!

Peatselt algav TPI üliõpilaste III teaduslik konverents on pühendatud ENSV 10. aastapäevale. See konverents on meie instituudi üliõpilaste iseseisva, vabatahtlikult tehtava uurimistöö tulemuste järjekorndne ülevaatus.

Nõukogude kõrgemais õppeasutustes omistatakse üliõpilaste iseseisvale teaduslikule tööle eriti tähtis koht. Ja seda täie õigusega. Sest nõukogulik teadus on progressiivne teadus, iganevud seisukohti julgesti kummutav ja uusi, edasiviivaid mõtteid jõuliselt arendav ning suurejooneliselt teostav teadus; teda iseloomustab eluline side teooria ja praktika vahel. Uute eriteadlaste ettevalmistus niisuguse teaduse jaoks nõuab mitte ainult teadmiste omandamist, vaid ka loova uurimistöö kogemuste soetamist ja teaduslike saavutuste iseseisva rakendamise harjumuste arendamist. Loomulikult ongi neile elementidele vajaliku rõhku pandud kõrgemate õppeasutuste praegustes õppeplaanides. Kuid peale kohustusliku, õppeplaaniga määratud töö on edukaile üliõpilastele antud võimalus oma valiku järgi asuda teaduslike ja tehniliste probleemide iseseisvale lahendamisele teaduslikes ringides. Seda võimalust on kasutanud paljud üliõpilased, kelledest loodame väarikat täiendust juhtivate eriteadlaste ridadele teaduse ja tehnika alal. Üliõpilaste vabatahtlik uurimistöö on instituudis üks ühiskondliku töö kõige hinnatavam vorm. Selles avaldub õige äratundmine, et just teaduse edasiarendamine ja tema uute tulemuste ellurakendamine on kommunismi ehitamise rinde otsustav lõik.

TPI üliõpilaste teaduslik konverents on üleinstituudiline üritus, ta on õieti instituudi teadusliku atmosfääri baromeetriks. TPI iga õppejõud soovib, et instituudis pulbitseks loov teaduslik elu, iga üliõpilane tahab, et tema õppeasutusel oleks näidata saavutusi teaduslikul alal.

Konverents esitab tulemusi peamiselt käesoleva õppeaasta vältel tehtud töödest. Kavas on 32 ettekannet; töötab 8 sektsiooni; plenaaristungil annavad sektsioonide juhatajad õppejõud oma hinnangu sektsioonides esitatud ettekannete kohta. Konverentsi päevadeks jaotagu iga üliõpilane ja õppejõud oma aeg nii, et oleks võimalik maksimaalsel määral osa saada sellest, mis meie noored uurijad konverentsil esitavad. Just neil päevadel eriti tundku kõik õppejõud ja üliõpilased, et nad on ühise teadusliku rinde sõdurid, valmis pingutama kõike oma jõudu ühiskonna progressi heaks.

Konverentsi loetakse tavaliselt hästi kordalainuks, kui istungitel on rohkesti osavõtjaid. Niisuguse välise külje taga on oma õige sisu, milles võib eraldada kaht mõtet. Kõigepealt on selge, et asjavalminud töid on vaja põhjalikult läbi arutada laialdasel asjahuviliste osavõtul — see on vajalik uurijaile enestele. Uute tööde läbiarutamine pakub aga ühtlasi kõigile teistele sellest osavõtjatele palju õpetlikku, näitab probleemide põnevust ja mõjub seega uurimisele mobiliseerivalt. See-sugust sisulist kordaminekut soovimegi üliõpilaste teaduslikule konverentsile.

Õppevõlgadega ei pääse eksameile

24. märtsil s. a. arutas TPI Nõukogu läheneva kevadise eksamisessiooni ettevalmistamise küsimusi. Ara kuulnud direktori asetäitja sm. L. Schmidt'i aruande eksamisessiooni ettevalmistustööde seniset käigust ja eelseisvatest ülesannetest, nõukogu konstateeris, et talvise eksamisessiooni tulemusi mõjutas negatiivselt asjaolu, et sessiooni alguseks paljudel üliõpilastel oli likvideerimata akadeemiline võlgnevus eelmistest semestritest, õiendamata kursuse projektid ja semestri arvestused praktiliste tööde alal.

Lähtudes tõsiasjast, et akadeemilise võlgnevuse likvideerimiseks seni rakendatud abinõud on osutunud mitteküllaldasteks ja võlgnevus kahanemise asemel aastast aastasse näitab kasvu tendentsi, otsustas Nõukogu, rakendada KHM vastavat määrust, mis näeb ette, et üliõpilastel, kes pärast talvist eksamises-

siooni omavad mitterahuldavaid hindeid ja kes ei ole neid likvideerinud kevadsemestri kahe esimese õppenädala kestel, lubada osa võtta õppetööst tingimusi, kohustusega sooritada eksamid nendes ainetes enne kevadise eksamisessiooni algust. Selle määruse alusel võttis nõukogu vastu otsuse lubada 1949./50. õppeaasta kevadisest eksamisessioonist osa võtta ainult nendel üliõpilastel, kes sessiooni alguseks on õiendanud kõik akadeemilised võlglad eelnenud semestritest. Ühtlasi kohustas nõukogu teaduskondade dekaane rangelt kinni pidama Nõukogu otsusest 24. veebruarist s. a., mille järgi dekaanid võivad esitada üliõpilaste ülevõimiseks järgmisele kursusele ainult pärast akadeemilise võlgnevuse täieliku likvideerimist. E. BAUMING
õppeosakonna juhataja

UUSI EHITAJAID

Tallinna Polütehnilise Instituudi tehniliste teaduskondade 1950. aasta 107-st lõpetajast annab ehitusteaduskond 40 uut kõrge-ma haridusega eriteadlast, neist 20 arhitekti.

Käesolev riikliku eksamikomisjoni sessioon on teataval määral ajalooline, ja seda kolmel põhjusel:

1) esmakordselt lõpetavad TPI noored, kes on astunud meie perre 1944. a. sügisel ja on seega kogu oma stuudiumi sooritanud nõukogude korra viljastavais tingimustes.

2) esmakordselt laseme välja täismõdulise lennu, sest seni on lõpetajate arv olnud väike okupatsiooni süngete aastate tulemusena, ja

3) esmakordselt laseb TPI välja ka arhitekte. Meie tänavuste lõpetajate hulgas on terve rida noori eritead-lasi, kellest kujunevad kindlasti väga tublid töötajad. Erilise heameelega märgin, et noorte arhitek-tide hulgas on silmapaistva andekuse ja arenemisvõimega noori, kelledest esmaajoones mainin Mart Port'i, Helmut Oruveed ja Tiit Kirikali. H. LAUL, ehitusteaduskonna dekaan.

MATEMAATIKARINGI ÜRITUSI

Kuigi matemaatikaring on ÜTÜ raames üks nooremad ja liikmete arvult väiksemad, on ringis tehtud tõhusat tööd. Seda näitab ilmekalt asjaolu, et ÜTÜ teaduslikul konverentsil ring esitab oma töötulemused erisektsioonil.

Sektsiooni koosolekul 11. aprillil tulevad ettekandmisele ringi kolme liikme tööd: H. Sillamaa „Operaatorarvutuse rakenduslik elektrotehnika“, H. Aruküla „Üks aksionomeetria fundamentaalteoreemi variant tsentraalprojektsioonis“, R. Mullari „Endalevastavad punktid tasapinnalises kolineatsioonis“.

Esitatavad probleemid haaravad kõige mitmekesisemaid alasid. Nende ettekandevs tagab aga esitatu mõistmist ka nende üliõpilaste poolt, kes pole nimetatud küsimustega veel tuttav. Üliõp. J. KUUSIK

MILLEGA ESINEVAD MAJANDUSTEADLASED

Sektsiooni esimesel päeval, 10. apr., tuleb ettekandmisele tööstusharu diplomandi Kahni teaduslik töö „Plaanimise ja arvel-duse olukord ENSV KTM süsteemis“.

Teise tööna tuleb ettekandmisele kaubandusharu üliõpilase Masingi töö „Vaateakna reklaam“.

Kolmandaks rahandusharu üliõpilane Kollin refererib ainel: „Arveldussüsteemi tähtsus NSV Liidu rahvamajanduse arendamisel“.

Sektsiooni teisel päeval, 11. apr. esitavad kaubandusharu üliõpilased Fridolin ja Karu oma ühise töö teemal: „Kulmutustehnika rakendamine liha ja kala säilitamisel Tallinna lades“. Teise ettekandena kuulub esitamisele tööstusharu diplomandi Sarapiku teaduslik töö „Ettevõtete ja tööstusharu juhtimise aparadi organisatsiooni ja edaspidised ülesanded sel alal ENSV KTM Peavalitsuse süsteemis“.

15. apr., sektsiooni viimasel päeval, esitab rahandusharu üliõp. Norak teadusliku töö „1947. a. rahareformi tulemus rahva heaolu tõusule“.

Sektsiooni viimase ettekandena esitab kaubandusharu üliõpilane Ratas oma teadusliku töö teemal „Kodanliku Eesti rasketööstuse allakäimine kodanliku riigi päivil“.

Plenaaristungil instituudi peahoones tuleb esitamisele rahandusharu üliõp. Soidra teaduslik töö „Sm. Stalini õpetus järk-järgulisest üleminekust kommunismile“.

Eelolev konverents näitab, kuidas teoreetilisi teadmisi osatakse rakendada tegelikkuses. Üliõp. Ü. PIIL

ÜTÜ III KONVERENTSI KAVA

10.—14. aprillini 1950.

Arhitektuurisekts.	11. apr. kell 10.00	TPI peahoones
Ehitussektsioon	12. apr. „ 16.00	„ „
Matemaatikasekts.	11. apr. „ 16.00	„ „
Soojuseenergeetika s.	11. apr. „ 18.00	„ „
Masinaehitustehno. s.	12. apr. „ 16.00	„ „
Elektrotehnika sekts.	15. apr. „ 16.00	„ „
Majandusteaduste s.	10. apr. „ 18.00	TPI majandusteadusk.
Keemia-mäeasjanduse s.	13. apr. „ 16.00	TPI keemiahoones
Plenaaristung	14. apr. „ 17.00	TPI peahoones

Keemikute osa konverentsil

ÜTÜ konverentsi raames toimub 15. aprillil kl. 16 keemia- ja mäeasjanduse sektsiooni istung, kus esinevad keemia-mäe-teaduskonna üliõpilased ettekan-netega, mis on koostatud nende uurimistööde põhjal. Nii ÜTÜ kütustehnoloogia ringi liikme V. k. üliõp. M. Korvi ettekandes käsitletakse uurimist väävli moodumisvormidest põlevkivi koksistamisel ja tuhastamisel. Sama ringi liige V. k. üliõp. E. Rajavee esineb teemal „Põlev-

kiviõli ekstraheerimine põlev-kiviõli fenolaadiga“. Keemilise tehnoloogia ringist IV k. üliõp. L. Arro oma ettekandes käsitleb uurimist veeauruga destillatsiooni alal. Mäeosakonna IV k. üliõp. H. Kaasikovi ettekanne on teemal „Mäerõhk“.

Keemia- ja mäeasjanduse sektsiooni ettekanded peaksid huvi pakkuma laiale kuulajaskonnale, eriti aga keemia-mäe-teaduskonna õppejõududele ja üliõpilastele. U. RANG (K-82)

Elektrotehnikute ettekanded

Neil päevil algavale üliõpilaste III teaduslikule konverentsile läheb elektrotehnika ring vastu nelja ettekandega. Üliõpilased O. Terno ja U. Siitan annavad ülevaate fotorakkude teoreetilistest alustest ja ehitusest ning valgustavad nende rakenduslikke mitmekesisemal tehnika aladel. R. Poldi uurimus käsitleb põhjalikult sünkroongeneraatorite pingeregulereimist ferromagnetiliste pingestabilisaatoritega. U. Aguri töö — „Suursagedusgeneraator metallide induktioonkuumutamiseks“, milles ta kirjeldab tänapäeval üha laie-

malt kasutatavat suursageduslikku kuumutamist, annab ka ülevaate ringi liikmete poolt valmistatud õppeotstarbelisest katse-seadisest. Ebalineaarsete süsteemide elektrilise modelleerimise võimalusi analüüsib V kursuse üliõpil. E. Saksa ettekanne. See-juures on tähelepanu pööratud rakenduslikule tähtsusele, arvestades seda, et mittelineaarsete süsteemide uurimine arvutuslike meetoditega paljudel juhtudel praktiliselt osutub võimatuks vastava matemaatilise aparatuuri keerulisuse tõttu.

Üliõp. H. SILLAMAA

EHITUSRINGI KONVERENTSI EEL

Seoses 10.—14. aprillini toimuva teadusliku konverentsiga on ehitusringi töö pearõhk viimase ajal langenud tööde lõpetamisele ja viimistlemisele. Selleks toimus märtsi keskel ringi aktiivi nõupidamine, millest võtsid osa ka õppejõud eesotsas dekaan sm. Lauluga.

V kursuse üliõpilased H. Eesorg ja V. Reiman oma uurimuses käsitlevad ühtlase terajämädusega liivade omaduste parandamist müürimörtides Kloostri-metsa tuhkliiva lisamisega. Kollektiivne uurimus „Loomuliku kraavi ristlõike uurimine“ on läbi viidud V kursuse vesiehitajate A. Nemvaltsi ja H. Velneri poolt I kursuse vesiehitajate Meindorfi, Jakobsoni, Saulepi ja Pätsi kaasabil.

V kursuse teedeharu üliõpilane A. Vaimel oma töös „Külmasfalt“ käsitleb selle tee-ehitusmaterjali kasutamise majanduslikke eelseid.

V kursuse üliõpilane V. Kulbach valgustab neetide tööd neetühendustes, väites, et neetühenduse tugevus on prakti-

selt olenematu neetide arvust reas.

Peale nende on valminud veel rida töid sm-lt Nemvaltsilt, Reimani, Velnerilt jt. millised tulevad ettekandmisele ringi töökoosolekui.

Suurema puudusena ehitusringi töös tuleb esile tuua asjaolu, et ringi tööst võtavad osa peamiselt vaid V kursuse üliõpilased. Rõõmustav on I kursuse vesiehitajate (eesotsas oma tubli rühmanemana sm. Meindorfiga) elav huvi ringi töö vastu. Näiteks sm. Jakobson on juba kahel korral esinenud iseseisva ettekandega.

Eriti tuleb aga loota peatselt III ja IV kursuse üliõpilaste õppe-eesrindlaste rohkearvulist osavõtu ringi tööst. Alguse on teinud juba sm. Jürgenson j.t. III kursuse tsiviilehitajad. Mida aga mõtlevad sm-d Kreis, Vanaselja, Laupa, Samariütel j. t.?

Tuleb loota, et peatselt algav üliõpilaste teaduslik konverents aitab populariseerida ÜTÜ tööd üliõpilaste seas ning suurendab tema peret. H. VELNER (E-102)

Kopli tramm kaheajaliseks!

Ühendus linna ja Kopli poolsaare vahel on Tallinna kommunaalmajapidamises alati olnud kitsaks kohaks. Kodanlik Eesti jättis meile päranduseks kõdunenud, aegunud tehnikaga ja kahe-kolme vagunipaariga üheajalise trammiliini. Nõukogude võimu aastail on Kopli tramm täiendatud vagunitega ja on kindlustatud trammiliini muldkeha. Linna liiklusrõrgus püsib Kopli tramm nõrga kohana aga edasi.

Linna partei ja nõukogude organisatsioonide otsusel alustati 3. aprillil töid Kopli liini muutmiseks kaheajaliseks. Pealeselle Kopli tramm elektrifitseeritakse ja ühendatakse linna trammirõrguga. Tööde esimene järk kavatakse viia lõpule ENSV 10. aastapäevaks, s. o. 21. juuliks s. a. Tundus osa tööst teostatakse ühiskondlikus korras.

Kopli rajooni töötajad on juba esimestena asunud teise raja muldkeha töödele. Ühiskondliku töö esimesest päevast alates võtavad sellest osa ka meie üliõpilased. Teisel ja kolmandal päeval olid juba kohal ka TPI teenistujad. Eriti agaralt on seni rakendunud tööle majandusosakonna (juh. sm. Eesmaa) töötajad.

Kopli trammil lõpik hordaseadmine on ülelinnalise ulatusega lõõk töö. Sellest on huvitatud kõik Tallinna elanikud, esijoones aga TPI üliõpilased, õppejõud ja teenistujad. Püstitatud ülesannete tulemuslikuks teostamiseks on tähtis, et sellest ehitustööst võtaksid kõik isiklikult osa. Oma aktiivse osavõetuga peab meie instituudi kollektiiv sotsialistlikus suhtumises ühiskondlikku töösse olema teistele eeskujuks.

See töö tuleb korraldada sujuvalt. See tähendab, et meie ühiskondlikel organisatsioonidel tuleb koostada vastav graafik, see kõigile teatavaks teha ja selle täitmisest rangelt kinni pidada.

Ehitame Kopli tramm teise rõõmpaari valmis ja elektrifitseerime tramm ENSV 10. aastapäevaks!
Kõik tramm teise raja ehitamisele!
V. SOOSAAR

